

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 625/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen työttömyysetuudella opiskelun pidentämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Pia Kauman /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 625/2018 vp:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta opiskelua työttömyysetuudella voidaan kasvattaa kuudesta kuukaudesta kahteen vuoteen ja

miten jatkuvan oppimisen malli, uudelleen kouluttautuminen ja sitä kautta työttömän uudelleen työllistyminen voidaan toteuttaa kansalaisten yhdenvertaisuuden siitä kärsimättä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Työttömyysturvajärjestelmän tarkoituksena on turvata työttömän työnhakijan taloudelliset mahdollisuudet hakea työtä ja parantaa edellytyksiään päästä tai palata työmarkkinoille korvaamalla työttömyydestä aiheutuvia taloudellisia menetyksiä. Päätoimisesti opiskeleva henkilö ei tosiasiallisesti ole työtön, eikä hänellä sen vuoksi ole oikeutta työttömyysetuuteen. Työnhakija voi kuitenkin opiskella sivutoimisesti ilman, että opiskelu vaikuttaa oikeuteen saada työttömyysetuutta.

Hallitus pitää tärkeänä turvata osaavan työvoiman saatavuus ja työnhakijoiden nopea työllistyminen työllisyyskasvun edistämiseksi. Työttömien mahdollisuuksia opiskella lyhytkestoisia opintoja ja saada samanaikaisesti työttömyysetuutta lisättiin 31.12.2018 voimaan tulleella työttömyysturvain muutoksella. Muutoksen johdosta 25 vuotta täyttäneet työttömät voivat halutesaan opiskella enintään kuusi kuukautta kestäviä opintoja työttömyysetuutta menettämättä eikä työ- ja elinkeinotoimisto tee arviota siitä, onko työnhakijalla koulutustarvetta vai ei. Edellytyksenä on kuitenkin, että opinnot antavat ammatillisia valmiuksia tai tukevat yritystoimintaa. Työ- ja elinkeinotoimisto ei arvioi näiden lyhytkestoisien opintojen pää- ja sivutoimisuutta.

Työnhakijan omaehtoista päätoimista opiskelua on voitu tukea jo aiemmin työttömyysetuudella, jos julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Edellytyksenä on, että työnhakijalla on työ- ja elinkeinotoimiston toteama koulutustarve ja toimisto arvioi, että omaehtoisen opiskelun tukeminen on työvoimapoliittisesti tarkoituksenmukaisin keino parantaa työnhakijan ammattitaitoa ja mahdollisuuksia saada työtä tai säilyttää työpaikkansa. Lisäksi edellytetään, että omaehtoisen opiskelun katsotaan olennaisesti parantavan työnhakijan mahdollisuuksia työllistyä avoimille työmarkkinoille. Omaehtoisten opintojen muodos-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 625/2018 vp

tamaa kokonaisuutta voidaan tukea julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoitetulla tavalla pääsääntöisesti enintään 24 kuukauden ajan. Omaehtoisen opiskelun tukeminen työttömyysetuudella vastaa myös tarpeeseen tukea ammattitaitoisen työvoiman tarjontaa.

Myös työvoimakoulutuksella parannetaan aikuisten ammattitaitoa, mahdollisuuksia saada työtä tai säilyttää työpaikka ja heidän valmiuksiaan toimia yrittäjänä. Samalla edistetään ammattitaitoisen työvoiman saatavuutta ja uuden yritystoiminnan syntymistä. Työvoimakoulutukseen opiskelijaksi voidaan valita koulutukseen ja sen tavoitteena olevaan ammattiin tai tehtävään soveltuva henkilö. Lisäksi opiskelijaksi valittavalla tulee olla työ- ja elinkeinotoimiston toteama koulutus-tarve.

Jos työnhakija osallistuu työvoimakoulutukseen tai hänen omaehtoista opiskeluaan tuetaan työttömyysetuudella, etuutta maksetaan määrältään korotettuna työvoimakoulutuksen ja omaehtoisen opiskelun ajalta. Jos opintolainan osuutta ei oteta huomioon, työttömyysetuus on määrältään suurempi kuin opintotuki.

Opintotuki on tarkoitettu päätoimisen opiskelun aikaisen toimeentulon ensisijaiseksi tueksi. Silloin kun se on työvoimapolitiittisesti arvioituna perusteltua, työttömyysetuudella voidaan tukea joustavasti työttömien työnhakijoiden opiskelua, jotta työttömillä olisi mahdollisuus päästä tai palata työmarkkinoille ja ammattitaitoista työvoimaa olisi saatavilla. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että työ- ja elinkeinotoimiston harkintaan perustumaton kuutta kuukautta pitempi opiskelumahdollisuus työttömyysetuutta menettämättä johtaisi opintotuen korvautumiseen työttömyysetuudella. Tämä ei ole tarkoituksenmukaista.

Mahdollisia laajempia, elinikäistä oppimista ja uudelleen kouluttautumista koskevia muutoksia sosiaaliturvajärjestelmään tulisi tarkastella osana sosiaaliturvan kokonaisuudistusta.

Helsingissä 21.2.2019

työministeri Jari Lindström